

Αόρατο Μήνυμα του Μαγνητικού Juju: Σχετικά με το Αφρικανικό Κυβερνοέγκλημα

Louis Chude-Sokei

Μετάφραση: Μαρία Φραγκάκη

...οι δικοί μου απλά του ζήτησαν να με γυρίσει στο σπίτι με τη δύναμη του «Αόρατου Μηνύματος του Μαγνητικού Juju» το οποίο μπορεί να φέρει ένα χαμένο πρόσωπο πίσω στο σπίτι του από ένα άγνωστο μέρος, όσο μακριά και αν είναι αυτό, με ή χωρίς τη θέλησή του. Αφού λοιπόν τον πλήρωσαν προκαταβολικά για την εργασία του, άρχισε να μου στέλνει το juju τη νύχτα, το οποίο με έκανε να αλλάζω γνώμη ή μου έφερνε τη σκέψη να γυρίσω στο σπίτι μου.

Amos Tutuola, *My Life in the Bush of Ghosts*

I

Πολλές αγορές στη Νιγηρία έχουν μια περιοχή που ονομάζεται «χωριό των υπολογιστών», ειδικά στα μέρη γύρω από το Alaba του Λάγος στη δυτική ακτή μέχρι το λιμάνι του Harcourt στο κατεστραμμένο από το πετρέλαιο Νότιο Δέλτα και ως το διάσημο Onitsha στην Ανατολή όπου μπορεί να βρει κανείς σχεδόν τα πάντα – αλιεύματα ημέρας από τον ποταμό Νίγηρα, απομιμήσεις φαρμάκων, τοπικά κατασκευασμένα «εισαγόμενα» προϊόντα, ακόμη και αμφιβόλου ποιότητας ανταλλακτικά αεροπλάνων. Ψάξτε μέσα από σύννεφα κόκκινης σκόνης για χειρόγραφες διαφημιστικές ταμπέλες που γράφουν «επισκευές ηλεκτρονικών υπολογιστών», «γρήγορος προγραμματισμός», «internet café». Προσέξτε πού πατάτε καθώς αποφεύγετε μιλιούνια δίκυκλα ταξί που ονομάζονται Okadas γιατί μπορεί εύκολα να σκοντάψετε σε τραπεζάκια διάσπαρτα με τα σωθικά κινητών τηλεφώνων που για μια χούφτα νάιρα [νιγηριανό νόμισμα] σας επιτρέπουν να επικοινωνήσετε σχεδόν με οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Το χωριό των υπολογιστών είναι ο τόπος όπου τα απορρίμματα της δυτικής και της ανατολικής ψηφιοποίησης καταλήγουν για να στοιβαχτούν σε ακανόνιστα βουνά καθοδικών σωλήνων και να χαθούν ή για να περιμένουν την επαναχρησιμοποίησή τους σε δέσμες καλωδίων και παρτίδες κυκλωμάτων που είναι απλωμένες σε έκταση στρεμμάτων και απλώς εκλιπαρούν να απαθανατιστούν από σύγχρονους φωτογράφους όπως ο Andreas Gursky ή ο Chris Jordan.

Είναι εκπληκτικό το πώς όλα αυτά τα πτώματα υπολογιστών με τις χαλασμένες οθόνες και τα φθαρμένα εξαρτήματα έφτασαν εδώ. Υπάρχει τόσο μαύρο γυαλί που το τοπίο μοιάζει με ασταθές ηφαίστειο. Οι μεταχειρισμένοι υπολογιστές αποτελούν δωρεά δυτικών φιλανθρωπικών οργανώσεων και ΜΚΟ με θρησκευτικό προσανατολισμό και, δεδομένης της τάσης των Νιγηριανών να χρησιμοποιούν τα πράγματα πέρα από τη συγκεκριμένη λειτουργία ή αναγνωρισμένη χρήση τους, η παρουσία τους εδώ είναι μόνο προσωρινή. Ένα πολύ μεγάλο μέρος από αυτούς προέρχεται από την Γκάνα και από τη Νότια Αφρική ενώ μια

σταθερή ροή ερχόταν από τη Κίνα ακόμη και προτού αυτή η χώρα αρχίσει να φλερτάρει επίμονα τη Δυτική και την Κεντρική Αφρική. Αλλά η συντριπτική πλειονότητα αυτών των μηχανημάτων, ανταλλακτικών και εξαρτημάτων έχουν αποσταλεί από Νιγηριανούς επιχειρηματίες οι οποίοι από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 γνώριζαν ότι αυτό που θα χαρακτήριζε τη νέα γενιά των Δυτικών Αφρικανών περισσότερο από την ανέχεια, τη διαφθορά και τη βία θα ήταν η δίψα για διαδίκτυακή συνδεσιμότητα, αυτό το κύμα ναρκωτικής ευφορίας της διαμοιραζόμενης πληροφορίας.

Χωρίς να έχουν περάσει σχεδόν καθόλου από την τυπική εκπαίδευση πολλοί από αυτούς, θα μάθουν πώς να συναρμολογούν, να επανασυνδέουν, να ανακατασκευάζουν υπολογιστές και τελικά θα αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις της πληροφορικής μέσα σε αυτούς τους εξυμνημένους σκουπιδότοπους. Έμαθαν από ρακένδυτους ανθρώπους με κολλητήρια στις τσέπες τους που έσπρωχναν καροτσάκια γεμάτα με καλώδια, οθόνες και πληκτρολόγια με το άγριο βλέμμα των μάγων-γιατρών του juju όταν μεθούν από αυτό το απαίσιο, παράνομο ποτό που αποκαλείται ogogoro.

Αυτή η δίψα για πληροφόρηση δεν δημιουργήθηκε απλώς από τις αμφιβόλου αξίας απολαύσεις της παγκοσμιοποίησης που έγιναν διαθέσιμες μέσω της καλωδικής τηλεόρασης ή από το σύννεφο προνομίων που αιωρούνταν πάνω από αυτούς που είχαν την τύχη να πηγαινοέρχονται μεταξύ Νιγηρίας και Λονδίνου ή μεταξύ Δυτικής Αφρικής και Ηνωμένων Πολιτειών. Αυτή η επιθυμία για πληροφόρηση δημιουργήθηκε μετά από δεκαετίες καταναγκαστικής εθνικής μυωπίας. Και αυτό οφείλεται στην κατάληψη της εξουσίας από μια σειρά στρατιωτικούς δικτάτορες, οι οποίοι ανέλαβαν δράση ακριβώς τη στιγμή που ο

υπερ-ανεπτυγμένος κόσμος γινόταν ψηφιακός. Η σκληρή στέρηση της πληροφόρησης που επέβαλλε η κυβέρνηση καθώς και η αναπτυσσόμενη πρόσβαση σε αυτή κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου είχαν μεγάλη σχέση με τη δίψα για παγκόσμια συνδεσιμότητα και τη διακαή επιθυμία για οικονομική ανάπτυξη που χαρακτηρίζει τα τελευταία τριάντα χρόνια την κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Δυτικής Αφρικής, αυτή τη φαινομενικά ατελείωτη περίοδο πένθους.

Εάν η Νιγηρία ασχοληθεί ποτέ σοβαρά με την ανάπτυξη του τουριστικού εμπορίου, δεν θα πρέπει να διαφημίζεται μέσω του κλισέ των τροπικών ειδυλλίων ζέστης, χορού και σεξ: ο θεός το ξέρει ότι η Γκάνα και η Κένυα έχουν κάνει προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση, ακολουθώντας αυτό που αμετροεπώς θα μπορούσε να ονομαστεί «μοντέλο της Καραϊβικής». Και δεν θα πρέπει να προβάλλεται μέσω του εξίσου ειδυλλιακού αλλά ολοένα και πιο αλλοπρόσαλλου πράγματος που αποκαλείται «τουρισμός πολιτισμικής κληρονομιάς». Αυτός θολώνει τα όρια μεταξύ προσκυνήματος και τουρισμού, απευθυνόμενος κυρίως στους Αφροαμερικανούς, καθώς προσβλέπει στην αμερικανική επιθυμία για μια ταυτότητα που μπορεί να αγοραστεί και μια ιστορία που μπορεί να ανταλλαχθεί. Η Νιγηρία θα πρέπει να στοχεύσει στο ολοένα και πιο κερδοφόρο κοινό του «οικοτουρισμού». Όχι, δεν θα εκτίθενται τα κακομοίρικα απειλούμενα είδη, τα εύθραυστα τοπία και τα οικοσυστήματα για να τα κοιτάνε οι τουρίστες σαν χάνοι ούτε θα παρουσιάζονται οι επιπτώσεις της δουλειάς με αναγκαία μελοδραματικό τρόπο. Η Νιγηρία θα πρέπει να δείχνει στους επισκέπτες της πού καταλήγουν όλα τα απόβλητά τους, όλα τα άλλοτε λαμπερά προϊόντα της Αμερικής, της Ευρώπης και της Κίνας – τα «χωριά των υπολογιστών» και τα διάφορα νεκροταφεία

υπολογιστών που τα περιβάλλουν. Χωρίς μέσα ανακύκλωσης πέρα από τις ανάγκες και τη φαντασία αυτών που τα ξεσκαρτάρουν, χωρίς χώρους που να έχουν υποστεί κατάλληλη προετοιμασία και επεξεργασία για την απόρριψή τους, το να έρχονται αντιμέτωποι με αυτά τα απόβλητα, τα δικά μας απόβλητα σε ένα μέρος σαν κι αυτό είναι κάτι που θα τρώμαζε και θα ταπείνωνε τον ίδιο τον Δάντη.

Δύο όχι άσχετα μεταξύ τους πράγματα έρχονται αμέσως στο μυαλό μου σε σχέση με αυτό το σκηνικό. Πρώτον, η αντίθεση ανάμεσα στην Αφρική των παραγκουπόλεων και την εξωγήινη μηχανική τεχνολογία που ενέπνευσε την εξαιρετική αλλά επικριτική προς τη Νιγηρία ταινία του Νιλ Μπλόμκαμπ, *District 9*. Δεύτερον, τον χιλιεπιωμένο αλλά ακόμη προφητικό «κυβερνοπάνκ» αφορισμό του συγγραφέα επιστημονικής φαντασίας Γουίλιαμ Γκίμπσον, «ο δρόμος βρίσκει τις δικές του χρήσεις για τα πράγματα». Για όσους το έχουν ξεχάσει, προέρχεται από το μυθιστόρημα *Νευρομάντης* του Γκίμπσον, από το οποίο προέρχεται η έννοια του «κυβερνοχώρου» όπως είναι πασίγνωστο. Στο μυθιστόρημα αυτό ο Γκίμπσον περιγράφει τη «συναινετική ψευδαίσθηση» του Παγκόσμιου Ιστού μέσω μιας αφήγησης ιλιγγιώδους παγκοσμιότητας, ενός κόσμου όπου η «Δύση» έχει χάσει την κεντρική της θέση εξαιτίας των πειρατικών τεχνολογικών απορριμμάτων και των αβίαστα χακαρισμένων δικτύων διαβαθμισμένων πληροφοριών. Το γεγονός ότι η Νιγηρία έχει γίνει η πατρίδα της θεωρούμενης από πολλούς ως μεγαλύτερης απειλής για την υπερταχεία λεωφόρο της πληροφορίας και το ότι αυτή η απειλή εμφανίζεται σε μεγάλο βαθμό μέσα και γύρω από αυτά τα «χωριά των υπολογιστών» καθώς και στα αυτοσχέδια internet café υποδηλώνουν ότι δεν ήταν τυχαίο ότι το πρώτο ευκρινές πρό-

σωπο που βλέπουμε στον *Νευρομάντη* είναι το τελετουργικά σημαδεμένο πρόσωπο ενός Δυτικοαφρικανού, σιωπηλού μάρτυρα του μέλλοντός του και του δικού μας.

Δεν είναι υπερβολικό να υποθέσουμε ότι ο *Νευρομάντης* του Γκίμπσον και άλλα «κυβερνοπάνκ» κείμενα έκαναν εφικτό το γύρισμα της ταινίας *District 9* όπως και πολλά άλλα έργα επιστημονικής φαντασίας που διαδραματίζονται σε μη δυτικά περιβάλλοντα – στην Κίνα, τη Βραζιλία, την Ινδία, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Εξαιτίας αυτού του έργου κατέστη δυνατό να φανταστούμε έναν κόσμο όπου το Διαδίκτυο θα υφίστατο οικειοποίηση και θα καταλαμβάνόταν –όπως συνέβη με το πάνθεον του Βουντού στο επόμενο μυθιστόρημα με τίτλο *Mona Lisa Overdrive*– από το πνεύμα των εναλλακτικών πολιτισμικών φαντασιώσεων. Η αινιγματική χρήση της μουσικής και της κουλτούρας της Καραϊβικής από τον Γκίμπσον στο πλαίσιο της ψηφιακής τεχνολογίας και της διαδικτυακής πειρατείας έχει πολλά να προσφέρει στην κατανόηση του αφρικανικού κυβερνοεγκλήματος.

Αν η Μπανγκαλόρ έχει ονομαστεί επάξια Silicon Valley της Ινδίας, φαίνεται απαραίτητο να βρεθεί κάποια παρόμοια ονομασία και για τη Νιγηρία, επειδή η θέση της στον κόσμο και στην ιστορία του Διαδικτύου είναι εξίσου εξασφαλισμένη. Ομολογουμένως, για διαφορετικούς λόγους και για εξαιρετικά κακόφημους σκοπούς. Το προβάδισμα της Ινδίας στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας οφείλεται εν μέρει στην αποικιακή κληρονομιά της αγγλικής γλώσσας και σε έναν τεράστιο, εξαιρετικά μορφωμένο νεαρό πληθυσμό. Για αυτή την γενιά των Ινδών, η νεωτερικότητα και ο εκδυτικισμός δεν ήταν αναγκαστικά συνώνυμα και ο εναγκαλισμός του τελευταίου δεν συνοδεύτηκε από τον φόβο διάβρωσης της παράδοσης που διακατείχε

τη γενιά η οποία ηγήθηκε του αγώνα ενάντια στην αποικιοκρατία. Η παρουσία του Διαδικτύου στη Νιγηρία τροφοδοτήθηκε από την ίδια δυναμική.

Ένας από τους χιλιάδες Νιγηριανούς που επισκευάζουν και μεταπωλούν μεταχειρισμένο ηλεκτρονικό εξοπλισμό.

Ποια η διαφορά; Οι δικτάτορες. Αυτή η αλληλουχία κυβερνητών ξεκλήρισε το εκπαιδευτικό σύστημα, ενίσχυσε τη «διαρροή εγκεφάλων» και δέσμευσε τόσο πολύ τη χώρα στο πετρέλαιο ώστε όλες οι άλλες δυνατότητες αυτοδύναμης ανάπτυξης να θαφτούν στο κόκκινο χώμα [χαρακτηριστικό χρώμα του χώματος στη Νιγηρία] προτού προλάβουν να πάρουν σάρκα και οστά. Ήταν η γέννηση της κλεπτοκρατίας. Η διαφθορά στην περίοδο από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 έως και τα τέλη της δεκαετίας του 1990 έγινε τόσο ενδογενής ώστε να μη διακρίνεται από οτιδήποτε θα μπορούσε να αποκαλέσει κανείς «παράδοση». Λόγω όλων αυτών των καταστροφών η Ινδία έγινε ο βασικός αποδέκτης εξωτερικής ανάθεσης έργων στο Διαδίκτυο, την ώρα που η Νιγηρία έγινε έδρα της θρυλικής πλέον απάτης με την προκαταβολική χρέωση τελών, η οποία έχει γίνει γνωστή και ως απάτη 419, που είναι ο αριθμός του άρθρου περί απάτης στον ποινικό κώδικα της Νιγηρίας. Αυτές οι κομπίνες εμφανίστηκαν ακολουθώντας τα ίχνη του πετρελαϊκού πλούτου κατά την εποχή των δικτατόρων αλλά έφτασαν πλήρως εξελιγμένες στα σπίτια όλου του κόσμου με τους υπολογιστές. Το γεγονός ότι ξεκίνησαν ως τοπικές χειρόγραφες επιστολές που στη συνέχεια ταξίδεψαν παγκοσμίως μέσω των φαξ και του διαδικτύου και σήμερα διαδίδονται ανεξέλεγκτα μέσω SMS και κινητών τηλεφώνων δείχνει την ταυτόχρονη εξέλιξή τους με την τεχνολογία των επικοινωνιών στη Δυτική Αφρική.

Αν και οι επιστολές της απάτης 419 θεωρούνται παραφρασμένες τυπικές εκδοχές επιστολικών αφηγήσεων του 19ου αιώνα –και οι απατεώνες έχουν χαρακτηριστεί «ματαιωμένοι μυθιστοριογράφοι του εγκλήματος»– αποτελούν στην πραγματικότητα τη δημόσια εικόνα της οικειότητας

της Δυτικής Αφρικής με τα ψηφιακά μέσα και την τεχνολογία και της άρνησης της Νιγηρίας να περιμένει παθητικά δικαιოსύνη από το πολιτικό της σύστημα ή από την παγκόσμια φιλανθρωπία. Ωστόσο, λίγοι άνθρωποι έκτος Νιγηρίας τις παίρνουν στα σοβαρά και μένουν έκπληκτοι όταν μαθαίνουν πόσοι πολλοί άνθρωποι σε τόσες πολλές χώρες και από όλα τα κοινωνικά και μορφωτικά επίπεδα την πατάνε συστηματικά. Ακόμα και τα επίσημα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι αυτή η απάτη ανέρχεται σε δισεκατομμύρια δολάρια τον χρόνο στις ΗΠΑ και σε ακόμα περισσότερα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τώρα που η προσοχή τους στράφηκε προς την Κίνα και την Ινδία αφού η προηγούμενη γενιά είχε ήδη επιτεθεί στη Σιγκαπούρη, στην Αυστραλία, στην Ουκρανία και σε κάθε άλλο μέρος στον κόσμο, έχουν να κερδίσουν ακόμα περισσότερα. Με την παγκόσμια οικονομική ύφεση να επηρεάζει όχι μόνο την ξένη βοήθεια αλλά και τα εμβάσματα που στέλνουν στην πατρίδα τους οι Νιγηριανοί μετανάστες και τα οποία συμβάλλουν στη βιωσιμότητα της οικονομίας της χώρας, θα πρέπει να προετοιμαστούμε για περισσότερα από αυτά τα ελαφρώς κωμικά, παράξενα σοβαρά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που κατακλύζουν τον φάκελο εισερχομένων μας και μας υπόσχονται οικειότητα με έναν κόσμο που μπορεί να είναι τόσο συναρπαστικά ασταθής όσο φαίνεται. Γράφουν για έναν κόσμο τόσο μαγικό όσο και κερδοφόρο στην ευρύτητά του, στον οποίο θα μπορούσε εύλογα να εμφανιστεί στην οθόνη σας μια επιστολή, ας πούμε, από τον Μπαν Κι Μουν και τα Ηνωμένα Έθνη, ή από την πολύπαθη σύζυγο ενός δοκιμαζόμενου πρώην προέδρου ή από τον πάστορα μιας εκκλησίας της οποίας οι πιστοί καταπιέζονται σφοδρά από ένα ασαφώς γνωστό γενοκτονικό κράτος.

Καθιστώντας τον Παγκόσμιο Ιστό μια ανασφαλή ζούγκλα διαπολιτισμικών και οικονομικών συναλλαγών, οι απάτες αυτές έχουν εδραιωθεί στο πολιτισμικό μας τοπίο. Είναι εντυπωσιακό το πώς έχουν τόσο εύκολα κανονικοποιηθεί μέσα στο παγκόσμιο λαϊκό φαντασιακό και στο μιντιακό περιβάλλον. Γελάμε με αυτές ή για αυτές. Κάποιοι Αμερικάνοι τις συλλέγουν και τις επιδεικνύουν, φτάνοντας στο σημείο να αφιερώνουν χρόνο και προσπάθεια σε εξίσου θεαματικές και μερικές φορές αρκετά ρατσιστικές «αντι-απάτες». Το πιο παράξενο πράγμα σχετικά με αυτά τα email είναι το εξής: έχουν γίνει τόσο πολύ μέρος της ζωής μας και της ζωής των τραπεζών, των νομοθετών, του FBI, της Ιντερπόλ, της Σκότλαντ Γαρντ, της Βασιλικής Καναδικής Έφιππης Αστυνομίας και αμέτρητων ιδιωτών χωρίς κανείς να προβληματίζεται με *την ίδια την ιδέα* ότι το κυβερνοέγκλημα προέρχεται από μια χώρα που δεν έχει σταθερό ηλεκτρικό ρεύμα και τρεχούμενο νερό, που έχει πολύ περιορισμένη πρόσβαση στην τεχνολογία των υπολογιστών, εντελώς υπανάπτυκτο οδικό δίκτυο και της οποίας ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού επιβιώνει με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα.

Για να θέσουμε τα πράγματα στη σωστή τους διάσταση, ακόμα και με τη βέλτιστη πρόσβαση στο διαδίκτυο που μπορείς να έχεις στη Νιγηρία στα internet café μπορεί να χρειαστούν πολλές ώρες για να κατεβάσεις ένα κομμάτι από το iTunes ή ακόμα και μέρες για να ανακτήσεις ένα απλό έγγραφο. Ωστόσο μια απάτη 419 αποτέλεσε την τρίτη μεγαλύτερη ληστεία τραπεζών της ιστορίας: τη ληστεία της τράπεζας Banco Noroeste στη Βραζιλία το 1998. Έχουν ληστέψει τη Merrill Lynch, έχουν υποδυθεί και εξαπατήσει κυβερνητικά στελέχη και έχουν κάνει ανεπανόρθωτη ζημιά στην εικόνα της Νιγηρίας και του νόμιμου επιχειρηματικού

τομέα της. Έχουν αγγίξει την τελειότητα στην τέχνη και την επιδεξιότητα κατασκευής ιστοσελίδων και πλημμύρισαν τον κόσμο με ψεύτικες επιταγές και όνειρα για παράνομο κέρδος. Τον τελευταίο καιρό έχουν αρχίσει να συνεργάζονται με Αμερικανούς που προθυμοποιούνται να αποτελέσουν τη βιτρίνα της δραστηριότητάς τους. Αυτή η φάμπρικα είναι πολύ ευρύτερη από τις επιστολές, ωστόσο είναι γεγονός ότι το 2002 το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Πολιτείας της Νέας Υόρκης άνοιγε όλα τα δέματα που έρχονταν από τη Νιγηρία και πέρναγαν από το αεροδρόμιο JFK με δικαστική εντολή. Περίπου το 70% αφορούσε απάτες.

Οι διαδικτυακές απάτες 419 ήταν απλώς η εμπροσθοφυλακή των νιγηριανών συμμοριών οι οποίες έχουν ως επίκεντρο της δραστηριότητάς τους το διεθνές οικονομικό και ηλεκτρονικό έγκλημα. Αν και το λιτό περιβάλλον των ετοιμόρροπων internet café που προκαλούν εκκωφαντικό θόρυβο λόγω του βόμβου των φορητών γεννητριών και που είναι γεμάτα με κομπιναδόρους ξεγελάει, πρόκειται για μια βιομηχανία με αναρίθμητα παρακλάδια, προκαλύμματα και ιεραρχίες. Έχουν καταγραφεί συλλήψεις, απάτες, κυκλώματα ξεπλύματος μαύρου χρήματος και επιταγών και ιλιγγιώδεις οικονομικές ζημιές σε πάνω από τριάντα οκτώ χώρες. Όλα ενορχηστρώνονται κατά κύριο λόγο διαδικτυακά και στη βάση αυτού που ένας δημοσιογράφος αποκάλεσε «*πιο πετυχημένη κουλτούρα οικονομικής απάτης στην ιστορία*».

Είναι δύσκολο να μην εντυπωσιαστεί κανείς. Το φαινόμενο αυτό θα πρέπει να μας κάνει να επανεξετάσουμε τις επικρατούσες αντιλήψεις σχετικά με το λεγόμενο «ψηφιακό χάσμα» καθώς και τα υφιστάμενα στερεότυπα περί των παθητικών Αφρικανών των οποίων μοναδική αρετή είναι τα δεινά που υφίστανται. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που

ξέχασε ο Τόμας Φρίντμαν να συμπεριλάβει στην πολυδιαφημισμένη υμνολογία του για τα θαύματα της παγκοσμιοποίησης και του διαδικτύου με τίτλο *The World is Flat*. Και γνωρίζετε ότι πρέπει να έχει λάβει κι αυτός το μερίδιό του από τα εν λόγω emails. Αναρωτιέται κανείς αν η αδιάφορη υποδοχή αυτών των απατών και η ευκολία με την οποία έχουν γίνει ανέκδοτο έχει να κάνει με το πώς αντιμετωπίζει γενικά ο δυτικός κόσμος την Αφρική και τους Αφρικανούς. Ενδεχομένως οφείλεται στο γεγονός ότι οι απατεώνες και οι ψεύτικες ιστοσελίδες τους, τα πλαστά έγγραφα και το πολύπλοκο παγκόσμιο δίκτυό τους έρχονται από έναν τόπο που δεν έχουμε συνηθίσει να συνδέουμε με την εξελιγμένη τεχνολογία και με αυτό το μέγεθος δολιότητας. Έτσι, εξακολουθούμε να μην τα παίρνουμε στα σοβαρά. Πολλές από τις επιστολές παίζουν στην πραγματικότητα με αυτόν τον συνδυασμό «αφρικανικής» αθωότητας και διαφθοράς. Προωθούνται με μια θρασύτατη, υπερβολική αφέλεια η οποία ρίχνει εύκολα τις άμυνες όσων πέφτουν θύματά τους. Θα μπορούσατε, άλλωστε, να εξαπατηθείτε πραγματικά από κάποιον με τόσο άθλια γραμματική;

Πρόκειται για μια κλασική απάτη, ο πρώτος κανόνας της οποίας είναι ότι πρώτα πείθεις το θύμα ότι εσύ, ο απατεώνας, είσαι εντελώς ηλίθιος. Αυτό είναι εύκολο γιατί σε αντίθεση με τις σχέσεις που έχουν με τους Αφροαμερικανούς, οι περισσότεροι λευκοί δεν φοβούνται τους Αφρικανούς. Ο δεύτερος κανόνας είναι να μπλέξεις το θύμα σε μια συνωμοσία στην οποία και οι δυο σας βρίσκεστε στα όρια της νομιμότητας αν δεν είστε απολύτως βουτηγμένοι στην ενοχή. Οι απάτες γενικά εκτυλίσσονται σε μεγάλες χρονικές περιόδους με συνέπεια να απαιτούνται πολλαπλά στρώματα εξαπάτησης και αυξανόμενα ποσά επένδυσης από το θύμα στην «παράσταση» του απα-

τεύνα. Αυτή η συνωμοτική οικειότητα τις κρατά ζωντανές στον χώρο και τον χρόνο. Είναι επίσης υπεύθυνη για μια από τις πιο περίεργες ψυχολογικές πτυχές αυτών των απατών. Μετά την επένδυση ενός Χ χρηματικού ποσού γίνεται όλο και πιο εύκολο να επενδύσετε ακόμη περισσότερα. Η απόγνωση μεταλλάσσεται σε μια επιθετική μορφή εμπιστοσύνης. Τα θύματα αρχίζουν απροκάλυπτα να φανερώνουν την αδυναμία τους στέλνοντας χρήματα στα τυφλά στο πουθενά. Μετά από ένα συγκεκριμένο όριο απωλειών το μόνο που μπορεί κανείς να περιμένει είναι ένα θαύμα. Επειδή αυτά τα εγκλήματα λόγω ντροπής σπάνια καταγγέλλονται στις αρχές και δεν ομολογούνται σε κανέναν (αυτή είναι και η φημολογούμενη αιτία που η Ιαπωνία έχει υπάρξει τόσο προσοδοφόρα για αυτούς τους απατεώνες τα τελευταία χρόνια), οι περισσότερες εκτιμήσεις σχετικά με τη διεθνή έκταση των επιστολών και των κερδών που επιφέρουν είναι συνεπώς συντηρητικές.

Το πιο σημαντικό είναι ότι αυτό το συνωμοτικό ύφος έχει ζωτική σημασία για την ηθική των απατεώνων, που εντός της χώρας αποκαλούνται «yahoo boys» λόγω του αγαπημένου τους παρόχου διαδικτυακών υπηρεσιών, έναν από τους πρώτους που ήταν ελεύθερα διαθέσιμος στη Νιγηρία. Αναφέρομαι σε ηθική, διότι εάν η επιτυχία των απατών 419 εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πώς ο αναπτυσσόμενος κόσμος βλέπει την Αφρική και τους Αφρικανούς, αντίστοιχα αυτό αποτελεί και μια ένδειξη για το πώς οι Αφρικανοί βλέπουν τον υπερ-αναπτυσσόμενο κόσμο. Τα yahoo boys σίγουρα γνωρίζουν ότι παραβιάζουν τον νόμο αλλά δεν είναι απαραίτητα πεπεισμένα ότι αυτό που κάνουν αποτελεί έγκλημα, ειδικά στον βαθμό που το λεγόμενο θύμα συμμετέχει πρόθυμα σε ένα εμφανώς ύπιο σενάριο. Αποκρίνεται και συναινεί με

μάτια ορθάνοιχτα, τυφλωμένα από την απληστία. Τα χρήματα που προσφέρονται, άλλωστε, ανέρχονται σε πολύ μεγάλα ποσά για να είναι νόμιμα. Οι επιστολές καθιστούν γενικά σαφές το γεγονός ότι η συναλλαγή πραγματοποιείται σε κάποια διακρατική γκρίζα ζώνη, εξ ου και η ανάγκη για βιασύνη και μυστικότητα. Αυτό ωστόσο ισχύει μόνο για τις απάτες με προκαταβολικές χρεώσεις. Υπάρχουν μυριάδες άλλες που δεν λειτουργούν με αυτόν τον τρόπο αλλά η δομή της συγκεκριμένης απάτης είναι αυτή στην οποία σχεδόν όλα τα yahoo boys αναφέρονται για να δικαιολογηθούν. Αν συνομιλήσει κανείς μαζί τους και κινηθεί μέσα στην κουλτούρα τους που έχει αναπτυχθεί γύρω από το Λάγος –μυρμαρίες, κλαμπ στην Allen Avenue, κινέζικα εστιατόρια στο προάστιο Ikeja ή στο Victoria Island όπου διακινούνται πραγματικά χρήματα– είναι σίγουρο ότι θα ακούσει να συζητιέται σε μεγάλο βαθμό η ηθική διάσταση όλων αυτών των δραστηριοτήτων.

Κατά κάποιο τρόπο αυτό δεν αποτελεί έκπληξη. Η Νιγηρία είναι μια μόλις και μετά βίας κοσμική χώρα και τα yahoo boys είναι ιδιαίτερα θρησκευόμενα, ως επί το πλείστον χριστιανοί, καθώς αυτά τα εγκλήματα και η κουλτούρα τους εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στο νότιο και το νοτιοδυτικό κομμάτι της χώρας. Ο σε μεγάλο βαθμό μουσουλμανικός Βορράς ήταν πάντοτε επιφυλακτικός και αρνητικός απέναντι στη δυτική εκπαίδευση και τεχνολογία και γι' αυτό θεωρείται δεδομένο ότι η απάτη 419 πρέπει να έχει αναπτυχθεί από τους Ίγκμπο. Οι Ίγκμπο ήταν από τους πρώτους που ασπάστηκαν τον χριστιανισμό και τη δυτική εκπαίδευση στη Νιγηρία και είναι τα συχνότερα θύματα της γενοκτονικής μανίας που προέρχεται από τον Βορρά. Από το 1969 που έληξε ο εμφύλιος πόλεμος της Νιγηρίας, στον οποίο εκφράστηκε με τον

πιο φοβερό τρόπο αυτή η μανία, οι Ίγκμπο αισθάνονται ότι έχουν στερηθεί το μερίδιο πλούτου και πολιτικής εξουσίας της χώρας που τους αναλογεί.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί αυτή η θρησκευτική διάσταση, διότι ορισμένοι μεγαλοδημοσιογράφοι και παρανοϊκοί αναλυτές στην Αμερική υποστήριξαν ότι εφόσον η Νιγηρία έχει έναν από τους μεγαλύτερους μουσουλμανικούς πληθυσμούς στον κόσμο, οι απάτες είναι μια μορφή κυβερνοτρομοκρατίας για τη χρηματοδότηση της Αλ Κάιντα. Δεν βοήθησε κιόλας το γεγονός ότι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν είχε εκείνο το διάστημα ανακοινώσει ότι η Νιγηρία θα πρέπει να αποτελέσει στόχο ριζοσπαστικοποίησης. Τα yahoo boys, ωστόσο, είναι περισσότερο φονταμενταλιστές της ελεύθερης αγοράς παρά θρησκευτικοί φονταμενταλιστές. Αντί να προσκυνούν τη Μέκκα, είναι πιο πιθανό να προσεύχονται στο Σιάτλ, όπου κατοικοεδρεύει ο Μπιλ Γκέιτς και η Microsoft.

Ωστόσο, η εμμονή με την ηθική δεν προκαλεί έκπληξη γιατί το να μιλάμε για ηθική στο πλαίσιο της Αφρικής, της Δύσης και του εγκλήματος, σημαίνει ότι μιλάμε αναπόφευκτα για την αποικιοκρατική ιστορία. Όσο υποκριτικά ή ανειλικρινή κι αν φαίνονται ορισμένες φορές τα επιχειρήματά τους, τα περισσότερα yahoo boys είναι ξεκάθαρα ως προς τη σχέση τους με τις μορφές της συνεχιζόμενης οικονομικής και πολιτικής κυριαρχίας. Ή τουλάχιστον είναι ξεκάθαρα σχετικά με την ικανότητά τους να χειρίζονται τη γλώσσα της ενοχής και της αθωότητας, της παγκόσμιας θυματοποίησης και της ευθύνης. Έτσι το να μιλάμε για τις απάτες 419 σημαίνει ότι μιλάμε αναπόφευκτα για την εύθραυστη και ύποπτη αρχιτεκτονική της εξωτερικής βοήθειας, του χρέους και της φιλανθρωπίας που αποτελεί το υπόβαθρο της συνεχιζόμενης υπανάπτυ-

ξης της αφρικανικής ηπείρου από την πλευρά της Δύσης. Σημαίνει επίσης ότι πρέπει να εξετάσουμε τους πολύπλοκους και συχνά ανεπαρκείς τρόπους με τους οποίους πολύς κόσμος από την αφρικανική ήπειρο αντιμετωπίζει τη δυσχερή κατάσταση στην οποία βρίσκεται.

II

Ογίνμπο [Λευκέ άνθρωπε] θα σου
φάω τα δολάρια
Πάω να πάρω τα λεφτά σου να εξα-
φανιστούν
Το 419 είναι απλώς ένα παιχνίδι
Εσύ είσαι ο χαμένος, εγώ είμαι ο νικητής...

Nkem Owoh, *I Go Chop Your Dollar*

Παρόλο που το κομμάτι hip-hop «Yahoozee» του Olu Maintain που αποτελεί ύμνο της απάτης 419 γέννησε πολυάριθμους μιμητές, το κομμάτι που έβαλε πραγματικά τα yahoo boys στον χάρτη ως αστικά ινδάλματα ήταν το τραγούδι «I Chop Your Dollar» του κωμικού ηθοποιού Nkem Owoh το 2005. Παρεμπιπτόντως, το πρώτο έγινε διαβόητο στη Νιγηριανή Διασπορά σαν το κομμάτι που ο πρώην υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Κόλιν Πάουελ χόρεψε σε μια πολιτιστική εκδήλωση στο Λονδίνο το 2008. Το βίντεο του χορού του μπορεί να βρεθεί online. Παρόλο που ήταν ξεκάθαρο ότι ο Πάουελ αγνοούσε το νόημα του κομματιού και το στιχουργικό του περιεχόμενο, το γεγονός ότι χρησιμοποίησε αυτό το κομμάτι και τον συνοδευτικό χορό του ως υπόκρουση των δηλώσεών του σχετικά με τη «μαύρη» ή αφρικανική υπερηφάνεια κάνει το στιγμιότυπο ακόμα πιο απίστευτο. Το ακροατήριο στο οποίο απευθυνόταν ήταν μια

Αφρική πολύ διαφορετική από εκείνη της μεγάλης φαντασίας του.

Σε αντίθεση με το «Yahoozee», που αποτελεί μίμηση της λάμψης και των χρυσαφικών των αφροαμερικανικών hip hop βιντεοκλίπ των αρχών της δεκαετίας του 1990 (μια περίοδος και ένα στυλ στο οποίο δυστυχώς παραμένει δέσμια η Νιγηριανή ποπ), το κολληματικό κομμάτι και το παλιομοδίτικο βιντεοκλίπ του Owoh περιγράφει την ηθική των ανθρώπων που εμπλέκονται σε απάτες 419 με τον πιο ακριβή τρόπο. Μάλιστα, η περιγραφή είναι τόσο ακριβής που γρήγορα το κομμάτι απαγορεύτηκε στη Νιγηρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Owoh (γνωστός και ως Osuofia) έγινε για πρώτη φορά γνωστός με την ταινία που μετέφερε στον κινηματογράφο το κλασικό μυθιστόρημα του Chinua Achebe *Things Fall Apart*, το οποίο γράφτηκε το 1958. Πρόκειται για το αναμφισβήτητο σημαντικότερο κείμενο στη Νιγηρία –αν όχι σε όλη τη Δυτική Αφρική– ως προς τη διαμόρφωση των όρων για τη συζήτηση της ιστορίας της αποικιοκρατίας. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το 2007 ο Owoh συνελήφθη από την ολλανδική αστυνομία για την υποτιθέμενη συμμετοχή του σε μια τεράστια απάτη 419 που περιλάμβανε τόσο παράνομες λοταρίες όσο και απάτες στον τομέα της μετανάστευσης, αν και αργότερα αφέθηκε ελεύθερος ενόσω εκκρεμούσε περαιτέρω έρευνα.

Στους περισσότερους Νιγηριανούς το «I Go Chop [I will eat] Your Dollar» προκαλεί μια ένοχη ηδονή ή μια απόλυτη αμηχανία. Για τα yahoo boys αποτελεί μαγιφέστο. Υποστηρίζει ότι για αυτούς «που η φτώχεια δεν τους φέρθηκε καθόλου καλά» η ιντερνετική κομπίνα δεν είναι έγκλημα «αλλά απλώς ένα παιχνίδι» στο οποίο οι μόνοι που την πατάνε είναι οι mugu (λέξη στη νιγηριανή αργκό που σημαίνει εύκολο θύμα, κορόιδο, βλάκας, ανόητος). Το

σαρκαστικό ρεφρέν «είσαι ο mugu (το κορόιδο), εγώ είμαι ο αφέντης» δίνει έμφαση στους όρους και στην ευχαρίστηση της αντιστροφής των ρόλων που σε αυτή την περίπτωση παράγουν συγκεκριμένα οφέλη και δικαιώματα ατέλειωτης καυχησιολογίας. Ο ιστορικά άπληστος Ογίνμπο –ο ξένος/ο λευκός άνδρας– είναι εδώ ο χαμένος, ο ανόητος και ο πανούργος Αφρικανός κομπιναδόρος που χρησιμοποιεί τις μηχανές του λευκού ανθρώπου είναι ή μπορεί τελικά να γίνει ο νικητής.

Είτε οι yahoozee το γνωρίζουν είτε όχι, αυτή η ανατροπή των αξιών, που τόσο εξαιρετικά διερεύνησε ο Φραντς Φανόν στο βιβλίο του *Της Γης οι Κολασμένοι*, είναι το κεντρικό στοιχείο του αποικιοκρατικού θεάματος όπου ο «ιθαγενής» είναι πάντα κακός και η αποικιοκρατική δύναμη η πηγή κάθε αγαθού. Και ανακαλώντας το έργο του μεγάλου Γερμανού αντι-φιλοσόφου Φρίντριχ Νίτσε, η αντιστροφή του Owoh είναι μια μορφή *μνησικακίας* [ressentiment]. Αν αυτή η λέξη σας ακούγεται σαν *δυσρέσκεια* [resentment], πρόκειται περί μιας πλευράς της σημασίας που ήθελε να της προσδώσει ο Νίτσε. Η αντίσταση ενάντια σε οποιοδήποτε κατεστημένο σημαίνει συχνά την αντιστροφή των ηθικών του προτύπων. Σημαίνει να κάνεις πρόθυμα, αν όχι με χαρά, το κακό ή τουλάχιστον να ανατρέπεις το σύστημα αξιών που ορίζει το καλό και το κακό. Αυτή είναι η άλλη πλευρά του νοήματος της λέξης.

Το κομμάτι «I Go Chop Your Dollar» συνεχίζει υποστηρίζοντας ότι «όταν οι Ογίνμπο παίζουν wago» –«wago» σημαίνει κόλπα ή παιχνίδια ή κομπίνες– το αποκαλούν απλώς «ένα νέο στυλ». Όταν όμως το κάνει ένας κοινός Νιγηριανός «αρχίζουν να φωνάζουν: φέρτε τους εδώ, σκοτώστε τους, πεθάνετε [them go dey shout: bring 'am, kill 'am, die!].» Κατά την άποψη του Owoh,

αυτό δεν είναι απλώς υποκρισία αλλά στην πραγματικότητα οφείλεται σε μια πρώτη αντιστροφή κατά την οποία οι Αφρικανοί φυσικοποίησαν ή αποδέχτηκαν αρχικά τις «διεφθαρμένες» δυτικές αξίες. Για να το πω πιο ξεκάθαρα, από αυτή τη σκοπιά ο δυτικός κόσμος δεν έχει κανένα δικαίωμα να χαρακτηρίζει οποιαδήποτε χώρα διεφθαρμένη και θα είναι αφελής αν δεν αναγνωρίσει ότι η αντίσταση στην εξουσία του περιλαμβάνει, αν δεν επιβάλλει, το έγκλημα.

Αν όλα αυτά σας φαίνονται σαν μια συνηθισμένη μορφή αυτοδικαίωσης και προώθησης ενός σκοτεινού σκοπού στη βάση κάποιας φυλετικής ή πολιτισμικής αθωότητας, έχετε δίκιο. Τα έχετε ξαναδιαβάσει στην υπαρξιστική λογοτεχνία από τον Ντοστογιέφσκι και τον Καμύ μέχρι τον Ζαν Ζενέ και τον Ρίτσαρντ Ράιτ. Αλλά τα έχετε ακούσει πρωτίστως στη ρέγκε και το χιπ χοπ, μορφές μαύρης μουσικής που συχνά υποστηρίζουν το έγκλημα ως πράξη ή μεταφορά αντίστασης/απελευθέρωσης και όπου η «καταπίεση» πολύ συχνά προβάλλεται ως δικαιολογία για σχεδόν οτιδήποτε. Το γεγονός ότι πολλά από τα θύματα αυτών των εγκλημάτων είναι τα ίδια μαύροι και προέρχονται από την ίδια την κοινότητα του απατεώνα φαίνεται πάντοτε να αγνοείται σε αυτές τις αφηγήσεις. Και τα yahoo boys κατά κανόνα δεν προχωρούν σε αναδιανομή. Σπάνια επανεπενδύουν τα κέρδη τους για το κοινό καλό και αντίθετα γίνονται ακόμη πιο χλιδάτα μέλη μιας ήδη χλιδάτης δυτικοαφρικανικής ελίτ. Δεν έχει εμφανιστεί ακόμα ένας αληθινός Ρομπέν των Δασών. Αυτό σίγουρα αποκαλύπτει ένα μεγάλο μέρος του αποικιοκρατικού πολιτικού περιεχομένου των δικαιολογιών τους αλλά όχι το σύνολό του, αφού είναι δύσκολο να αμφισβητήσει κανείς την ιστορική τους λογική. Όμως αυτή η ελίτ, η οποία συμμετείχε άμεσα στην υπανάπτυξη

της Νιγηρίας μαζί με τη δυτική αποικιοκρατία είναι αυτή που τα yahoo boys μιμούνται δουλοπρεπώς και στην οποία εντελώς αποκάλυπτα προσβλέπουν.

Αυτό το τελευταίο σημείο θα πρέπει επίσης να ακούγεται οικείο, αφού παρά τις επαναστατικές τους φιγούρες, η ρέγκε και το χιπ χοπ συχνά φαίνεται να παρακινούνται πολύ περισσότερο από τον οικονομικό φθόνο παρά από την κοινωνική δικαιοσύνη. Όπως είναι αναμενόμενο, η ρέγκε και το χιπ χοπ (μαζί με το r&b) αποτελούν πρωταρχικές επιρροές σε αυτό το υπερεθνικό φαινόμενο που ονομάζεται yahooszee. Είναι αξιοθαύμαστο το ότι αυτή η βιομηχανία εξακολουθεί να μην εμπεριέχει το είδος της βίας που συνήθως συνοδεύει το οργανωμένο έγκλημα. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι Νιγηριανοί υπερηφανεύονται για τη γενική εχθρότητά τους προς τη βία (εξαιρουμένων, φυσικά, των περιστασιακών θρησκευτικών/εθνοτικών αναζωπυρώσεων των συγκρούσεων στον Βορρά ή των φρικιαστικών λιθοβολισμών και πυρπολήσεων των κλεφτών της αγοράς που συμβαίνουν πολύ συχνά για να μην τα αναγνωρίσουμε). Έτσι οι yahooszee έχουν την επίδειξη του πλούτου χωρίς τη φονικότητα: είναι περισσότερο Diddy παρά Fiddy.¹ Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι για τα περισσότερα από τα yahoo boys το ιντερνετικό έγκλημα είναι απλώς μια μορφή αποζημίωσης – όχι απαραίτητα για τη δουλεία, αφού τα τραύματά τους συνδέονται ελάχιστα με τα ζητήματα των Αφροαμερικανών και των μαύρων της Καραϊβικής ή της Ευρώπης. Αυτοί οι μαύροι

1. (σ.τ.μ.) Fiddy είναι το παρατσούκλι του ράπερ 50 Cent που είναι γνωστός για την εμπλοκή του σε παράνομες δραστηριότητες καθώς ξεκίνησε την πορεία του 12 ετών ως βαποράκι. Diddy είναι το παρατσούκλι του Puff Daddy που ήταν κατά βάση πάντα ένας επιχειρηματίας της χιπ χοπ, όντας ιδιοκτήτης μεγάλης δισκογραφικής εταιρείας.

της «διασποράς» είναι περισσότερο Ογίνμπο παρά *mug*. Η μόνη διαφορά τους από τους λευκούς είναι ότι εξαπατώνται πιο εύκολα από τη γλώσσα της, και καλά, «μαύρης» ή αφρικανικής υπερηφάνειας.

Ο πρώην στρατιωτικός δικτάτορας Ιμπραήμ Μπαμπανγκίντα ήταν αυτός που βοήθησε στην ωρίμανση της απάτης 419. Με την απελευθέρωση της αγοράς συναλλάγματος και του τραπεζικού συστήματος της Νιγηρίας το 1990, το ήδη εύθραυστο τοπικό νόμισμα –το νάιρα– καταποντίστηκε. Καθώς το νάιρα απαξιώθηκε, το συνάλλαγμα έγινε απολύτως απαραίτητο. Οι απάτες 419 άρχισαν τότε να δραστηριοποιούνται επιθετικά στην απομακρυσμένη σφαίρα του παγκόσμιου κεφαλαίου ως προέκταση της νόμιμης πλέον κουλτούρας των «ύποπτων συναλλαγών» στη Νιγηρία. Οι αποζημιώσεις που διεκδικούν τα yahoo boys εδράζονται στις αξίες της εποχής, δηλαδή επιχειρούν να ιδιοποιηθούν το δικό τους μερίδιο από την «εθνική πίτα». Σε μια κουλτούρα όπου η παράδοση μπορεί να συνεπάγεται τόσο δικαιώματα όσο και εκβιασμό, έθεσαν ως στόχο να ιδιοποιηθούν ένα μέρος από την οικονομική βοήθεια που διασπαθίστηκε από διεφθαρμένους ηγέτες όπως ο Μπαμπανγκίντα, του οποίου τα δισεκατομμύρια που είχε διασπαθίσει δεν έχουν ακόμα εντοπιστεί και που σήμερα απειλεί να ξαναγίνει «πρόεδρος»! Τα yahoo boys θέλουν το μερίδιό τους από τα χρήματα του πετρελαίου που τόσο συχνά και τόσο ανοιχτά έχουν κλαπεί και μεταφερθεί στο εξωτερικό. Και ομοίως θέλουν το μερίδιό τους από τον χρυσό, τον χαλκό, το καουτσούκ, τον κασσίτερο. Και όπως τόσοι άλλοι στην περιοχή του Κονγκό, διεκδικούν το κολτάνιο (κολομπίτης-ταντάλιο) που είναι εξαιρετικά σημαντικό για τα κινητά τηλέφωνα, τις κονσόλες και τους φορητούς υπολογιστές μας και που φέρνει τόσο μεγάλη εμπορική

κίνηση και τόσο μεγάλο όγκο ηλεκτρονικών απορριμμάτων σε τμήματα ορισμένων «χωριών των υπολογιστών» που αυτά καθίστανται πραγματικά απροσπέλαστα.

Το γεγονός ότι αυτά τα τραγούδια και τα βίντεο εμφανίστηκαν μόλις τα τελευταία χρόνια, ενώ οι απάτες χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1980, υποδηλώνει ότι η εμβληματική ταυτότητα της απάτης 419 αναδύθηκε πρόσφατα καθώς ο όρος μετατοπίστηκε από το ταπεινό νομικό του πλαίσιο σε μια κοσμοθεώρηση και σε έναν τρόπο ζωής. Εδώ και αρκετό καιρό ο αριθμός 419 σημαίνει κάτι πολύ περισσότερο στη Νιγηρία από μια απάτη ή ένα διαδικτυακό έγκλημα. Περιγράφει ένα πονηρό τέχνασμα ή έναν ανορθόδοξο, ύποπτο αλλά εντυπωσιακό τρόπο δράσης, όπως στην έκφραση «μη με 419αρεις» ή «είδες πώς την 419ρισε;» Χρησιμοποιείται επίσης για να περιγράψει ανθρώπους που ζουν μια ζωή πολύ πέρα από τις δυνατότητές τους και των οποίων η εμμονή με την επίδειξη, το στυλ, τα φράγκα και τα αυτοκίνητα –αυτό που αποκαλείτο «μεγάλη ζωή» τη δεκαετία του '60, κατά την περίοδο της πετρελαϊκής οικονομικής άνθισης στη Νιγηρία και το οποίο χρησιμοποιείτο επίσης ως όρος σε μια μορφή λαϊκής μουσικής της εποχής– μόνο ύποπτη μπορεί να είναι σε μια χώρα με τόσο ακραία διαίρεση ανάμεσα σε αυτούς που έχουν και σε αυτούς που απλώς κοιτάζουν.

Η περιφρόνηση ή η αμφιθυμία που οι περισσότεροι Νιγηριανοί αισθάνονται για τους 419αρηδες έρχεται σε αντίφαση με το γεγονός ότι οι εν λόγω απάτες και η κουλτούρα που προέκυψε από αυτές είχαν ευρεία επιρροή στη σύγχρονη κουλτούρα και κοινωνία της χώρας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σήμερα που πολλοί άνθρωποι σε άλλες αφρικανικές χώρες δημιουργούν τα δικά τους δίκτυα κυβερνοεγκλήματος. Ο όρος 419 δεν εκφράζει απλώς μια αντίληψη, αλλά τη γέ-

νεση μιας ολόκληρης γενιάς. Απλά ακολουθήστε τα ίχνη του χρήματος. Καταγράψτε όλα όσα το χρήμα πυροδότησε ή όλα όσα μοιράστηκαν τον ίδιο κοινωνικό ή ιστορικό χώρο μαζί του. Για παράδειγμα, η γενιά της απάτης 419 είναι η γενιά των ταινιών του Nollywood, της νιγηριανής κινηματογραφικής βιομηχανίας η οποία ξεκίνησε πραγματικά ταπεινά από τις βιντεοταινίες VHS τα πολύ πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '90 και έκτοτε ξεπέρασε την κινηματογραφική βιομηχανία των ΗΠΑ για να καταλάβει τη δεύτερη θέση σε παγκόσμια κλίμακα πίσω από το Μπόλιγουντ της Ινδίας. Το γεγονός ότι οι δικτάτορες συντέλεσαν στο να αποκλεισθεί η πρόσβαση στην πληροφόρηση έκανε τους Νιγηριανούς να στραφούν στις δικές τους πηγές. Και όπως το Μπόλιγουντ, πρόκειται για μια βιομηχανία που συμβιώνει με τη λυσσαλέα πειρατεία αμερικανικών ταινιών, μουσικής και μέσων ενημέρωσης, η οποία αποτελεί επίσης ένα προσοδοφόρο κομμάτι της νιγηριανής κινηματογραφικής βιομηχανίας. Η απάτη 419 εξελίχθηκε επίσης παράλληλα με μια εκρηκτική ανάπτυξη της εγχώριας αστακής ποπ μουσικής και κουλτούρας που δεν εξαρτάται πλέον από εξωτερικές επιρροές προς μίμηση ή επικύρωση και έχει πλέον την ίδια επιρροή στην υπόλοιπη Υποσαχάρια Αφρική που είχαν κάποτε οι Αφροαμερικανοί στον κόσμο. Η Νιγηρία μπορεί να διέψευσε τις προσδοκίες της Υποσαχάριας Αφρικής ότι θα γινόταν η μεγάλη οικονομική και πολιτική υπερδύναμη της ηπείρου μαζί με την ελεύθερη Νότια Αφρική, αλλά με τη σημερινή της πολιτιστική επιρροή, ίσως τελικά να εκπληρώνει τουλάχιστον ένα μέρος της υπόσχεσής της.

Για να λέμε την αλήθεια, τα yahoo boys έχουν πολλούς υποστηρικτές. Δεν είναι μόνο εκείνοι που επωφελούνται από την τόνωση της τοπικής οικονομίας αλλά και αυτοί που θαυμάζουν την εφευρετι-

κότητα που απαιτείται για να φέρουν εις πέρας ορισμένες από αυτές τις περίτεχνες απάτες και που δεν μπορούν να αποβάλουν την έντονη αίσθηση της ιστορικής δικαιοσύνης εν δράσει. Και πάλι, είναι δύσκολο να μην εντυπωσιαστείς, ειδικά όταν γνωρίζεις ότι πρόεδροι τραπεζών και κατά τα φαινόμενα εξαιρετικά μορφωμένοι Δυτικοί έχουν αφιχθεί στο Λάγος για να φέρουν χρήματα και να υπογράψουν συμβόλαια πετρελαίου που δεν αξίζουν ούτε το κόκκινο χρώμα που κολλάει κάτω από τα παπούτσια τους. Ή αν δεις την άψογη παράσταση που δίνουν εκείνοι που τους υποδέχονται και που τους μεταφέρουν με λιμουζίνες από το αεροδρόμιο στο ξενοδοχείο αναφέροντας το όνομα του Μπόνο ή τσιτάροντας τον μέντορά του οικονομολόγο Τζέφρι Σακς, ενώ στην πραγματικότητα με το ζόρι έχουν τελειώσει το λύκειο.

Είναι τραγικό και ταυτόχρονα διασκεδαστικό να γνωρίζεις πόσο πολλοί από αυτούς υπερηφανεύονται ότι έχουν τη δική τους ΜΚΟ, διοχετεύοντας χρήματα στις τσέπες τους, αφού έχουν μάθει άπταιστα τη γλώσσα της διεθνούς βοήθειας και της δυτικής ενοχικής φιλανθρωπίας. Είναι δύσκολο να μη βιώσεις έναν συνδυασμό δέους και αηδίας με τα θαμπά δάκρυα των ανδρών και των γυναικών από τις μεσοδυτικές πολιτείες της Αμερικής ή την αγγλική επαρχία μπροστά στην κάμερα του λάπτοπ, που αγωνιούν για τη μοναδική αληθινή τους αγάπη η οποία παλεύει ενάντια στα στοιχεία της φύσης ή ενάντια στους άθεους, ή που εργάζεται τόσο σκληρά για την εκκλήσις/τον ΟΗΕ/την κυβέρνηση/το ειρηνευτικό σώμα τους ώστε η αποστολή μόνο εκατό δολαρίων να μοιάζει εντελώς αμελητέα.

Ο κόσμος που εμπλέκεται στις απάτες 419 γνωρίζει επίσης ότι πολλοί από τους πιο επιφανείς επικριτές του επωφελούνται από τα κατορθώματά του. Λόγω

της επιτυχίας αυτών των απατών, αυτές αποτελούν στην πραγματικότητα μια οικονομία παράλληλη με την οικονομία γύρω από το πετρέλαιο, πράγμα που σημαίνει ότι σε μια χώρα όπως η Νιγηρία, όλες αυτές οι δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας μπορούν να ιχνηλατηθούν προς τα πάνω στην ελίτ και στην κυβέρνηση. Αυτό είναι κάτι που ανακάλυψε με άγαρμπο τρόπο ο Nuhu Ribadu, πρώην επικεφαλής της Επιτροπής Οικονομικού και Χρηματοοικονομικού Εγκλήματος της Νιγηρίας (EFCC) και ίσως ο πιο έμπιστος και ως εκ τούτου πιο φοβερός άνθρωπος στη Νιγηρία. Ήταν αυτός που επισήμανε ότι παρά το γεγονός ότι εκατοντάδες Νιγηριανοί είχαν φυλακιστεί για αυτές τις απάτες σε δεκάδες χώρες, η χώρα του δεν είχε καταφέρει να ασκήσει δίωξη ή να καταδικάσει ούτε έναν. Η επακόλουθη εκστρατεία του κατά των καρτέλ των απατών 419 καθώς και της γενικευμένης διαφθοράς όχι μόνο του κόστισε σχεδόν τη ζωή του, αλλά τελικά οδήγησε το 2007 στην ατιμωτική μετακίνησή του από τον Πρόεδρο. Τόλμησε να ερευνήσει και να σκαλίσει πολύ ψηλά. Τόλμησε να δημοσιοποιήσει αυτό που ήταν ήδη γνωστό: μια κουλτούρα στην οποία η απάτη 419 δεν αποτελεί έγκλημα αλλά το πλέον αναγνωρισμένο παγκοσμίως φαινόμενο.

Αυτές οι απάτες είναι πλέον αρκετά παλιές και αρκετά κερδοφόρες, ώστε τα yahoo boys να αποτελούν σχεδόν μια πραγματική τάξη στη Νιγηρία. Τα αυτοκίνητα, τα ρούχα, τα πάρτι, η κουλτούρα των διασημοτήτων, τα περιοδικά, τα νυχτερινά κέντρα – ορισμένοι από αυτούς έχουν καταφέρει να κατακτήσουν ακόμη και εξέχουσες νόμιμες θέσεις και μάλιστα σε τράπεζες. Αυτή η τάξη εν τη γενέσει της περιλαμβάνει εκείνους που δεν είναι οι ίδιοι απατεώνες, αλλά φιλοδοξούν να γίνουν, επωφελούνται και μετέχουν αυτού του τρόπου ζωής.

Για παράδειγμα, οι πολυάριθμες όμορφες νεαρές γυναίκες που χρησιμοποιούνται ως βιτρίνα για ερωτικές απάτες, στις οποίες η αλληλογραφία σας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω εφαρμογής ανταλλαγής μηνυμάτων είναι σκηνοθετημένη από έναν κομπιναδόρο 419, αλλά όταν ζητάτε φωτογραφίες ή εικόνες από διαδικτυακή κάμερα η νεαρή γυναίκα εμφανίζεται χαμογελαστή (κι αυτό αν είστε τυχεροί: πολλοί απλώς αντιγράφουν εικόνες μοντέλων και ποπ σταρ από το διαδίκτυο). Περιλαμβάνει επίσης γυναίκες που εμπλέκονται οι ίδιες σε αυτές τις ερωτικές απάτες, μια μορφή εξ αποστάσεως πορνείας χωρίς σεξ.

Αυτός ο τρόπος ζωής περιλαμβάνει τώρα ανθρώπους όπως ο Nkem Owoh και ο Olu Maintain, ανθρώπους που γράφουν τραγούδια τα οποία βοηθούν να δημιουργηθεί η μυθική αυθάδεια του yahoozee. Αν σκεφτείτε τις ομοιότητες με τη ρέγκε και τη μακροχρόνια σχέση αγάπης της με τα «rude boys» ή αν σκεφτείτε το χιπ χοπ και την εμμονή του με τους κακοποιούς, τους gangsta και τους απατεώνες, αυτή η αυθάδεια μπορεί να μην σας φανεί παράξενη. Μπορεί να σας φανεί ακόμα και τετριμμένη.

Ωστόσο, όπως και οι περισσότεροι κακοποιοί, γκάνγκστερ, rude-boys, bad-johns του Τρινιτάντ και tsotsis της Νότιας Αφρικής, τα yahoo boys βρίσκονται στην πραγματικότητα στην κατώτερη βαθμίδα της πυραμίδας. Στο ευρύτερο πλαίσιο των πραγμάτων είναι δύσκολο να τους αρνηθεί κανείς τις φαντασιώσεις και τις δημόσιες διασκεδάσεις τους. Σχεδόν κανένας από αυτούς δεν έχει καν υπολογιστή. Αυτοί που οδηγούν τζιπ τύπου χάμερ στους χωμάτινους και ελάχιστα ασφαλτοστρωμένους δρόμους του Λάγος και παίζουν εκκωφαντικά στο στέρεο D'banj, P-Square, Olu Maintain ή R. Kelly, είναι είτε πολύ τυχεροί είτε βρίσκονται πολύ ψηλά στην πυραμίδα

για να επισκέπτονται internet café με κίνδυνο να πέσουν πάνω σε κάποια τυχαία επιδρομή της EFCC ή σε κάποιο ξένο δημοσιογραφικό συνεργείο που κάπου-κάπου εμφανίζεται εκεί. Τα αληθινά yahoo boys είναι μόλις μερικά σκαλιά πάνω από τα «αγόρια της γειτονιάς» που παραμονεύουν στο Λάγος σε αναζήτηση οποιασδήποτε ευκαιρίας να βγάλουν μερικά χρήματα. Είναι αυτοί που βρίσκονται στις επάλξεις. Περνούν ώρες ολόκληρες από το πρωί μέχρι το βράδυ αλιεύοντας παρανόμως προσωπικά δεδομένα με ειδικά προγράμματα εξόρυξης email, στέλνοντας χιλιάδες email την ημέρα και περιμένοντας εκείνο το μοναδικό «χτύπημα» που μπορεί να κοστίσει στο θύμα μερικά δολάρια, λίρες ή γιεν, αλλά που είναι αρκετό για να τη βγάλουν για εβδομάδες.

Επειδή οι αριθμοί σε κάθε απάτη είναι αστρονομικοί –σας υπόσχονται δισεκατομμύρια σε αντάλλαγμα για μερικές εκατοντάδες δολάρια– και παρόλο που οι απάτες αποφέρουν δισεκατομμύρια (μια εκτίμηση για το περασμένο έτος ανέφερε 9,3 δισεκατομμύρια δολάρια μόνο από την Αμερική), τις περισσότερες φορές το ποσό που κερδίζει κάθε μεμονωμένος yahoozee είναι πολύ πιο μέτριο. Μπορεί να κερδίζουν μερικές εκατοντάδες, αν είναι οργανωμένοι, κι αν είναι δικτυωμένοι, πιθανόν μερικές χιλιάδες δολάρια. Τα περισσότερα θύματα στην πραγματικότητα υπαναχωρούν από την απάτη αφού χάσουν, για παράδειγμα, τα 200 δολάρια που τους ζητήθηκαν για να καλυφτεί μια «προμήθεια επεξεργασίας» ώστε ο «πράκτορας» ή η «πρώην Πρώτη Κυρία» να μπορέσει να τους μεταφέρει τα αμύθητα εκατομμύρια, τα οποία, βέβαια, απλώς κρατούνται στον λογαριασμό και θα τους καταβάλλονταν τόκοι για αυτά.

Ή στην περίπτωση της απάτης της «υπερκεφαλαιοποίησης» θα πληρωθείτε υποτίθεται με ένα ποσό πολύ μεγαλύτερο

από αυτό που αρχικά χρεώσατε για οποιοδήποτε αντικείμενο αναρτήσατε π.χ. στο eBay ή στο Craigslist. Απλώς φροντίστε να τους στείλετε τη διαφορά δεδομένου ότι τα δολάρια ΗΠΑ είναι τόσο δυσεύρετα στη Νιγηρία και δεν μπορείτε να εμπιστευτείτε τις τοπικές τράπεζες. Στη συνέχεια, αφού καταθέσετε την τρομακτικά καλή απομίμηση αυθεντικής επιταγής (με σφραγίδα τράπεζας, σωστό πρόεδρο και τα συναφή) στον αμερικανικό σας λογαριασμό και έχετε στείλει το αντικείμενο και τη διαφορά, η τράπεζα διαπιστώνει την πλαστότητά της χρεώνοντάς σας για τον έλεγχό της.

Μη γελάτε: λειτουργεί.

Για να μην αναφέρουμε τις απάτες που διακόπτουν τις απάτες ειδοποιώντας σας ότι έχετε εξαπατηθεί και ότι για το τάδε ποσό θα πάρετε πίσω τα χρήματά σας από αυτούς τους παράνομους απατεώνες που καταστρέφουν το όνομα και τη φήμη της Νιγηρίας... υπογεγραμμένες από την EFCC ή τον Nuhu Ribadu ή ακόμα και από τον ίδιο τον ηγέτη της Νιγηρίας.

Αυτές είναι απλώς οι πιο στοιχειώδεις απάτες που μεταχειρίζονται αυτοί που βρίσκονται στην κατώτερη βαθμίδα της πυραμίδας. Είναι οι απάτες στις οποίες εκτίθενται οι περισσότεροι άνθρωποι έξω από τη Νιγηρία. Δεν είναι οι απάτες που χρεοκόπησαν τη Banco Noroeste ή που δρομολογούν

Yahoo boys εν ώρα εργασίας

εκατομμύρια μέσω λογαριασμών στα νησιά Κέιμαν ή που επιτρέπουν σε ορισμένους απατεώνες 419 να αγοράζουν προνομιακά διεθνή ακίνητα τα οποία συγκρίνονται μόνο με αυτά που αγοράζουν οι δικτάτορες και οι σύζυγοί τους. Αυτές οι μεγάλες απάτες απαιτούν σχεδιασμό, πλήρες επίπεδο οργάνωσης που αν εφαρμοζόταν ποτέ στο ίδιο το Λάγος θα μετέτρεπε την πόλη σε ένα αυτάρκες, απαλλαγμένο από χρέη έθνος. Το κύριο ζήτημα είναι ότι αρκεί μια χούφτα δολάρια από το εξωτερικό για να χρηματοδοτηθεί μια εβδομάδα ενός yahoozee. Και αν σκεφτείτε ότι έχετε να κάνετε με ανθρώπους που είτε δεν γνωρίζουν τις απάτες είτε δεν μπορούν απλώς να φανταστούν ότι οι επιστολές που λαμβάνουν δεν είναι αληθινές, θα συνειδητοποιήσετε ότι κάθε λεπτό γεννιέται στην παγκόσμια αγορά ένα κορόιδο (mug). Εκατομμύρια απ' αυτούς συνδέονται στο διαδίκτυο καθημερινά.

Δυστυχώς και παρά τα σημαντικά πλεονεκτήματα του έθνους τους και της διασποράς τους, οι Νιγηριανοί θα συνδέονται πάντα με κάποιο τρόπο με την απάτη 419. Ειδικά η νεότερη γενιά: τώρα αυτοπροσδιορίζονται αμφιλεγόμενα ως «Νάιτζα»,² πράγμα που υποδηλώνει την απομάκρυνση από την παλαιότερη γενιά που είχε εγκλωβιστεί μεταξύ της δυτικής φιλανθρωπίας και των τοπικών εξουσιαστών. Αυτή η νεότερη γενιά κινείται με μια αυθάδεια που περιφρονεί τον παγκόσμιο οίκτο και είναι βαθιά καχύποπτη απέναντι στην πολιτική των «μεγάλων ανδρών». Ωστόσο, ο ίδιος ο όρος «Νιγηριανός» έχει δεχτεί πυρά από έθνη για τα οποία αυτή η αυθάδεια θεωρείται εγκληματική, παρά τον συντριπτικό αριθμό των Νιγηριανών που συμβάλλουν πραγματικά στις κουλτούρες και τις οικονομίες τους.

2. (σ.τ.μ.) Ο όρος αυτός σημαίνει «The New Nigeria», δηλαδή «Η νέα Νιγηρία».

Δεν είναι ασυνήθιστο για τους Νιγηριανούς απατεώνες στη Νότια Αφρική να παρουσιάζονται ως Γκανέζοι ή για τους νόμιμους και νομοταγείς Νιγηριανούς μετανάστες να τρέμουν όταν τους ζητείται το διαβατήριό τους. Ο όρος έχει πλέον την ίδια περίπλοκη και ευαίσθητη σημασία που είχε ο όρος «Τζαμαϊκανός» στον βορειοατλαντικό κόσμο κατά τις δεκαετίες του 1970 και 1980. Τότε βέβαια η εξάπλωση της μουσικής και της κουλτούρας της ρέγκε συνδέθηκε ορισμένες φορές ολθέρια με την εξάπλωση των διαβόητων διακρατικών ναρκομαφιών. Το γεγονός ότι η ρέγκε έγινε ψηφιακή εκείνη την περίοδο, ενώ ο παναφρικανισμός ή ο αφροκεντρισμός της άρχισε να ξεθωριάζει, θα πρέπει επίσης να φέρει στη μνήμη μας τη συγκυρία της έκδοσης του *Νευρομάντη* και την αφήγησή του, με τους απάτριδες Ρασταφάριους σε εξορία στα βάθη του διαστήματος να ακούνε ψηφιακή dub και να περιμένουν μάταια μια Σιών που ήλιζαν να είχαν βρει στην Αφρική.

Δεδομένης της δυνατότητας πειρατείας, μεταφόρτωσης και εκμάθησης κάθε είδους λογισμικού, από λογισμικό παραγωγής ήχου έως προγράμματα επεξεργασίας ταινιών/βίντεο, η γενιά της Naija συνεχίζει να επαναπροσδιορίζει την αφρικανική ήπειρο, όπως ακριβώς οι απάτες 419 επαναπροσδιόρισαν την εικονική «όγδοη ήπειρο» του Διαδικτύου. Είναι αυτή η αίσθηση του ανταγωνισμού εντός της ηπείρου που κινητοποιεί την ξενοφοβία της ταινίας *District 9*, η οποία απαγορεύτηκε αμέσως στη Νιγηρία. Ομολογουμένως, αυτή η αναπαράσταση των Νιγηριανών υποβοηθήθηκε από την παρουσία μιας νιγηριανής εγκληματικής τάξης που άρχισε να περνάει στη Νότια Αφρική τη στιγμή που το απαρτχάιντ καταργήθηκε. Το γεγονός ότι αυτή η αφρικανική επιστημονική φαντασία θα παρουσίαζε τους Νιγηριανούς ως τόσο βάνουσα πρω-

τόγονους, ωστόσο, έρχεται σε άμεση αντίθεση με τη γνωστή καλλιέργειά τους. Είναι εν μέρει η τεχνολογική τους κατάρτιση που τους έκανε αρχικά ευπρόσδεκτους στη Νότια Αφρική, καθώς αυτή προσπαθούσε να επανεφεύρει την οικονομία της στη βάση μη ρατσιστικών γραμμών. Η περιγραφή των Νιγηριανών εγκληματιών ως επιρρεπών στο επίπεδο ψυχοπαθητικής βίας που περιγράφει η ταινία είναι εντελώς υπερβολική. Καταντάει να ταυτίζει το νιγηριανό έγκλημα με το είδος της βίας που συνόδευσε τη διασπορά των τζαμαϊκανών εμπόρων ναρκωτικών. Αυτός είναι ίσως ο λόγος για τον οποίο ο βασικός Νιγηριανός βαρόνος του εγκλήματος στην ταινία *District 9* μοιάζει με απόβρασμα από την παρανοϊκή ταινία του Στίβεν Σίγκαλ *Marked For Death* του 1990 κατά των ναρκομαφιών, στην οποία μάχεται με τρελαμένους από τα ναρκωτικά, πιστούς στο βουντού Ρασταφάρι, με ροπή προς τις ανθρωποθυσίες.

Ωστόσο, η σύνδεση μεταξύ του αφρικανικού ηλεκτρονικού εγκλήματος και της τζαμαϊκανής μουσικής και κουλτούρας μπορεί τελικά να είναι προφητική. Το γεγονός ότι μια χώρα όπως η Τζαμάικα με πολύ μικρή τεχνολογική υποδομή είχε τόσο απρόβλεπτη επιρροή στην παραγωγή ήχου υψηλής τεχνολογίας καθιστά τις απάτες 419 ένα φαινόμενο που είναι αδύνατο να αγνοηθεί. Όπως και το γεγονός ότι μια πόλη με τόσο μεγάλη εγκληματικότητα και οικονομική ανέχεια όπως το Κίνγκστον θα αποτελούσε μια πόλη όπου ένας αποικιοκρατούμενος λαός θα χρησιμοποιούσε τα ψηφιακά και ηλεκτρονικά μέσα για να πλάσει τους δικούς του μύθους απελευθέρωσης, μνήμης και επιθυμίας και να στήσει μια δική του νόμιμη βιομηχανία κουλτούρας – αυτό θα πρέπει να το θυμόμαστε καθώς προετοιμαζόμαστε για ό,τι αναπόφευκτα θα ακολουθήσει. Και σίγουρα κάτι θα ακο-

λουθήσει. Εξάλλου, παρά την αυξανόμενη οικειότητά τους με τους υπολογιστές και το Διαδίκτυο και παρά το γεγονός ότι νέες γενιές ξεπηδούν στο κόκκινο χρώμα του χωριού των υπολογιστών, κανένα *ya-hoo boy* δεν έχει *χακάρει* ποτέ άμεσα ένα σύστημα.

Κανένα, μέχρι στιγμής.

Όπως έλεγαν οι προηγούμενες αυτοκρατορίες, *Ex Africa semper aliquid novi* (Πάντα κάτι νέο [έρχεται] από την Αφρική).